

Styrets beretning til FORUTs årsmøte 2022

FORUT er en norsk bistandsorganisasjon som eies av de ruspolitiske organisasjonene IOGT, Juvente og Juba. FORUT har utviklingssamarbeid med 16 partnerorganisasjoner i Sri Lanka, India, Nepal, Sierra Leone, Malawi og Zambia.

FORUT arbeider mot fattigdom og for en rettferdig verden. Vi kjemper for at barn og kvinner skal få realisert sine rettigheter, og at rusmidler og dårlig psykisk helse ikke skal hindre trygghet og utvikling. Organisasjonens hovedkontor ligger på Gjøvik, men med et avdelingskontor i Oslo med fire ansatte, samt en ansatt med kontor i Tromsø.

FORUT fylte 40 år i 2021. Vi har direkte hjulpet mer enn 6 millioner mennesker og bidratt med over en milliard kroner i løpet av disse årene. Over to millioner barn og unge har deltatt i våre pedagogiske kampanjer og samlet inn penger til vårt utviklingssamarbeid. Jubileet ble markert digitalt hele året og med jubileumsseminar og -fest 2.oktober. FORUTs 16 partnerorganisasjoner ble varmt takket – vår suksess ligger i våre langvarige og likeverdige partnerskap med organisasjoner i Asia og Afrika.

FORUTs stiftelsesdato i april falt sammen med at koronapandemien dramatisk rammet våre samarbeidsland i Asia, med rekordhøyt antall covidsmittede og døde i India og Nepal. I tillegg forverret restriksjoner og nedstengninger av samfunnet en allerede alvorlig situasjon for de mest sårbare og utsatte.

Smittetrykket i våre samarbeidsland i Afrika har vært lavt til sammenligning med Asia, men konsekvensene av koronatiltakene har rammet de mest sårbare like hardt. Særlig har barn og unge opplevd økende overgrep, barneekteskap og tenåringsgraviditeter.

Mot slutten av året ble det også for alvor klart at vårt eldste samarbeidsland, Sri Lanka, gikk mot en dramatisk økonomisk krise, der pandemi, sviktende turisme og dårlig styresett har tømt landets valutareserver. Landet hadde ved inngangen til 2022 ikke midler til å importere kritiske varer som medisiner og drivstoff. Situasjonen speiler den globale krisen som nå rammer hele verden.

Rammeavtalen med Norad

2021 er tredje året i FORUTs femårige rammeavtale med Norad. Som tidligere gjennomføres alle FORUTs programmer i samarbeidslandene av de lokale/nasjonale partnerorganisasjonene og innen de avtalte rammer for planer og budsjetter. Partnerorganisasjonene følges opp fra hovedkontoret i Norge. På grunn av reiserestriksjonene har det blitt gjennomført virtuelle prosjektbesøk til alle land, noe som i tillegg til jevnlig digitale møter, har gitt oss nye og viktige erfaringer og kunnskap som vi tar med oss videre.

All bistand handler grunnleggende sett om å oppnå forandringer som gir bedring i fattige og marginaliserte menneskers livssituasjon og livsutsikter. Rammeavtalen inneholder et omfattende sett av plandokumenter og instrumenter for hvordan resultatene av vårt arbeid skal oppnås, synliggjøres og konkretiseres. I forbindelse med den nye samarbeidsavtalen med Norad for 2019-2023 ble det utarbeidet strukturerte forandringsteorier («*Theories of Change*») for våre program og prosjekter. Forvaltningen av prosjektene er lagt inn i seks

landprogrammer og et globalt program. Det er fem temaområder i rammeavtalen; rus som utviklingshinder, barnerettigheter, kvinner og likestilling, levekår og godt styresett. I tillegg til dette har arbeidet med å prioritere psykisk helse i bistandsarbeidet fått viktige gjennomslag i 2021, og i desember mottok FORUT en tilleggsbevilgning fra Norad på 10 millioner for styrke psykisk helse-tjenestene i Nepal i samarbeid med CWIN. Dette betyr at ved inngangen til 2022 er seks temaområder innlemmet i vårt arbeid.

FORUT og våre partnerorganisasjoner gir et vesentlig bidrag til bærekraftsmålene, herunder særlig mål nr. 1 (utrydde fattigdom), nr. 3 (god helse), nr. 4 (god utdanning), nr. 5 (likestilling mellom kjønnene), nr. 8 (anstendig arbeid og økonomisk vekst), nr. 10 (mindre ulikhet) og nr. 17 (samarbeid for å nå målene). I tillegg bidrar mange av våre partnerorganisasjoner på ytterligere flere av bærekraftsmålene.

Av viktige resultater kan nevnes:

FORUTs partnerorganisasjoner har i stor grad evnet å gjennomføre sine planer, på tross av nok et krevende år med koronapandemi og økende global fattigdom og ulikhet. I tillegg har de evnet å mobilisere og levere på akutt covidrelatert nødhjelpsarbeid, i form av mat, vann, smittevernsutstyr, medisiner og beskyttelse der dette har vært mulig og innenfor de rammene Norad har satt for omdisponering av midler.

Vi har satt viktige avtrykk i **den globale alkohol- og narkotikapolitikken**. I Vest-Afrika har flere land, med støtte fra vår partner West African Alcohol Policy Alliance (WAAPA), gjort store framskritt i året som gikk. Liberia og Sierra Leone utviklet i 2021 utkast til nasjonal alkoholpolitikk (National Alcohol Policy). I Gambia var utkastet til policy, som ble produsert i i 2020, ute på høring i 2021 og vil sannsynligvis bli vedtatt i 2022. I Nigeria gjenstår nå kun en siste formell behandling i regi av landets helsedepartement før den nasjonale alkoholpolitikken vedtas.

Våre partnerorganisasjoner har mobilisert og påvirket sine myndigheter i WHO's konsultasjoner med medlemslandene om alkoholhandlingsplanen som skal vedtas i mai 2022. GAPA (der FORUT utgjør sekretariatet) gjennomførte 12-14 oktober en meget vellykket global virtuell konferanse, som foregikk i tre tidssoner med like hovedinnledninger og regionale paneldiskusjoner. I tillegg har FORUTs dyktige medarbeidere hatt innlegg på FNs *Commission on Narcotic Drugs* i Wien og på det internasjonale alkoholforskersymposiet KBS, arrangert av Kettil Bruun Society i Helsinki.

Krisetelefoner og annen kriseberedskap for barn og unge har vist seg svært viktig gjennom nok et år med pandemi og nedstenging, og FORUTs partnerorganisasjoner har opplevd et rekordhøyt antall henvendelser og reddet mange barn ut av vold og barneekteskap.

6.januar 2021 ble den barnepsykiatriske klinikken ved Kanti Hospital i Katmandu, som er finansiert av FORUT, offisielt åpnet av Nepals helseminister. Dette innledet et år med viktige gjennomslag for **psykisk helse** i FORUTs utviklingssamarbeid. En omfattende prosess med FORUT, CWIN og norsk og nepalesisk fagmiljø resulterte i en søknad etter invitasjon til Norad om å utvikle Nepals struktur for arbeidet med psykisk helse. Prosjektet mottok 10 millioner i støtte i desember. Utviklingsminister Dag Inge Ulstein ba om et møte med FORUT og vår partner CWIN på sin digitale rundreise til Nepal.

I oktober var FORUTs grunnleggere, eierorganisasjoner, ansatte, ildsjeler og samarbeidspartnere samlet til **jubileumsseminar og -middag**, en sterk og stolt markering av så mange menneskers innsats og engasjement i 40 år.

Årsregnskapet for 2021 (oppdateres sammen med regnskapet)

Regnskapet for 2021 viser et aktivitetsresultat på kr 6 897 920. I et aktivitetsregnskap føres alle inntekter og utgifter det året de mottas/brukes. Et positivt aktivitetsregnskap betyr at vi har hatt større tilskudd i 2021 enn vi har vært i stand til å bruke til formålet.

Overskuddet skyldes i hovedsak at vi i desember 2021 mottok kr 10 000 000 fra Norad til et prosjekt for oppbygging av psykisk helse-tjenester i Nepal. Prosjektet skal i sin helhet gjennomføres i 2022 og er ikke belastet driften i 2021. Dette vil medføre at regnskapet vil få et underskudd i 2022.

FORUT hadde et beregnet overskudd på driften på kr 2 294 352 mot et budsjett på kr 847 358. Overskuddet består av kr 1,2 millioner i lavere kostnader og resten som økte inntekter.

FORUT har en sunn økonomi. Regnskapet er utarbeidet med forutsetning om fortsatt drift, og styret finner at forutsetningen er til stede.

Deloitte Gjøvik er FORUTs revisor.

Organisasjonens utvikling

FORUTs virksomhet har vært stabil de siste årene, med et budsjett på mellom 50 og 60 millioner kroner. Organisasjonen hadde 17,3 årsverk ved årsskiftet. FORUTs største finansieringskilde er norske myndigheter, primært gjennom Norad. FORUT har en femårig rammeavtale med Norad fra 2019 på 30,8 millioner kroner per år. FORUT mottok også kr 5 000 000 fra Norad til koronatiltak i Nepal på slutten av 2020, og 10 millioner til å bygge psykisk helsetjenester i Nepal i desember 2021. Fra 2021 er FORUT plassert i seksjon for global helse i Norad.

Det ble avholdt sju styremøter i 2021. 55 saker ble behandlet.

FORUT innsamlingsarbeid skal sikre midler til vår programvirksomhet i samarbeidslandene og til informasjonstiltak i Norge. Innsamlingsmarkedet er presset og stiller store krav til kreativitet og kvalitet. Covid-19 ga også i 2021 organisasjonen store utfordringer, men vi har nådd vårt mål med til sammen 16,9 millioner kroner i egeninnsamlede midler. Dette har vært mulig i samarbeid med lojale faste givere, barnehager, skoler private og offentlige virksomheter som har bidratt med betydelige midler, i tillegg til gaver og bursdagsinnsamlinger i forbindelse med 40 årsjubileet.

FORUTs strategi fram mot 2030 ble vedtatt av styret i 2017. I lys av inneværende rammeavtale med Norad, en økt satsing på psykisk helse og et presset innsamlingsmarked, har FORUT i 2021 revidert strategien, som ble vedtatt av FORUTs styre 9. desember 2021.

Arbeidsmiljø og kjønnsfordeling

FORUT har tariffavtale og egen seniorpolitikk. FORUT har et godt arbeidsmiljø, og de ansatte uttrykker stor tilfredshet med arbeidet, miljøet og oppgavene. FORUT ble i 2021 sertifisert som Great Place to Work.

Medarbeidere i FORUT har store porteføljer, men stor grad av eget ansvar og myndighet, og kan i perioder oppleve stort arbeidspress som følge av et krevende innsamlingsmarked og økte faglige og forvaltningsmessige krav fra Norad og andre donorer.

FORUTs administrasjon besto ved inngangen til 2022 av 16 fast ansatte, 10 kvinner og seks menn. I tillegg kommer en medarbeider ansatt i et engasjement på 60% (mann) og en vikar i 100% (kvinne). Sykefraværet var i 2021 på 3,99 %.

FORUTs styre besto i 2021 av fem faste representanter (en kvinne og fire menn), tre representanter fra eierorganisasjonene (to kvinner og en mann), en representant fra de ansatte (kvinne) og to møtende vararepresentanter (en kvinne og en mann), i alt elleve personer. Av disse var altså fem kvinner og seks menn.

Risiko og sårbarhet

FORUT vil være sårbar for endrede holdninger i innsamlingsmarkedet og endringer i politiske rammevilkår. Pandemien har med all tydelighet vist at også rammebetingelsene for innsamling kan endres dramatisk, som følge av stengte skoler og barnehager og restriksjoner på reiser og møteplasser. Følgende farer anses å være aktuelle:

- Svikt i oppslutningen om Barneaksjonen eller sviktende innbetalinger fra deltakerne. I 2021 har gjennomsnittlig innbetaling økt noe etter kraftig fall i 2020, men trenden er over år svakt nedadgående og dette skaper bekymring
- Svikt i andre egeninnsamlede inntekter, som reduksjon i veksten av antall nye faddere. Dette vil redusere nivået på FORUTs frie midler. Fram til 2018 økte inntektene fra FORUT-fadder, men stagnerte i 2019 og har i 2020 og 2021 stått stille. Det er imidlertid gledelig at samlet innbetalt beløp fra faste givere har hatt en svak økning og at våre støttespillere i økende grad også deltar i øvrig innsamlingsarbeid.
- Endringer i politiske rammevilkår, med vesentlig kutt i budsjettene til bistand eller nord/sør-informasjon, omlegging av norsk bistand eller økt krav til egenandel.
- Stadig større krav til økonomisk bærekraft hos våre partnerorganisasjoner i sør vil kunne true deres eksistens fordi det er vanskelig for disse organisasjonene å skaffe større donorer til virksomheten. Dersom FORUT må redusere budsjettene, kan resultatet bli redusert aktivitet som vil svekke de langsiktige virkningene av arbeidet.
- Politiske endringer og utvikling i retning autoritære regimer i våre samarbeidsland vil kunne true våre partnerorganisasjoners mulighet til å engasjere seg i rettighetsarbeid og internasjonalt samarbeid, noe som igjen vil kunne true deres eksistensgrunnlag
- Ved inngangen til 2022 ser vi at en global økonomisk krise rammer verden, på toppen av andre kriser: miljøkrise, pandemi, krig, brutte produksjonskjeder og redusert matproduksjon. Prisene på energi og drivstoff, råvarer og teknologiprodukter skyter i været, og det er en dominoeffekt med rekordhøy inflasjon i mange land. Det

mest alvorlige er at nok mat blir uopnåelig for stadig flere. For FORUTs programmer handler det om at marginaliserte og fattige gruppers livssituasjon blir sterkt forverret. Det er stor risiko for at med tap av inntekt endres handlings- og beslutningsrommet og at for mange sårbare grupper vil livet nå kun handle om overlevelse og om å få råd til mat. Dette kan fortrenge viktige grunnpilarer for utvikling, som rettighetsarbeid for kvinner og barn. Sosial og politisk ustabilitet kan oppstå da ingen politikere vil være i stand til å trylle bort effekten av globale prisøkninger. Misnøye og mistillit i brede lag av folket kan gi grobunn for polarisering, populisme og opprør.

Miljøutfordringer

FORUTs virksomhet forurenser i utgangspunktet ikke det ytre miljøet. Det er imidlertid i et normalår behov for en del flyreiser for å følge opp prosjektvirksomheten, noe som medfører klimagassutslipp. Hvert partnerland får normalt mellom ett og fire besøk i året. Det foretas ikke unødvendige reiser, og mesteparten av oppfølgingen skjer gjennom epost, digitale konferanser og telefon. I 2021 har det ikke være foretatt reiser til utlandet. FORUT betaler klimakvoter på alle flyreiser gjennom www.myclimate.org.

Gjøvik 12.mai 2022

Kari Hagen
styreleder

Ida Oleanna Hagen
generalsekretær

Sten Magne Berglund
styrets nestleder

Nils Johan S. Garnes

Geir Riise

Stig Erik Sørheim

Therese Vangstad
ansattes representant

Dokumentet er signert elektronisk

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur".
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

KARI HAGEN

Styreleder

På vegne av: Forut Solidaritetsaksjon For Utvikling

Serienummer: 9578-5999-4-2019812

IP: 213.52.xxx.xxx

2022-05-18 10:42:33 UTC

Therese Vangstad

Styremedlem

På vegne av: Forut Solidaritetsaksjon For Utvikling

Serienummer: 9578-5999-4-1323447

IP: 88.91.xxx.xxx

2022-05-18 11:54:30 UTC

IDA OLEANNA HAGEN

Generalsekretær

På vegne av: Forut Solidaritetsaksjon For Utvikling

Serienummer: 9578-5997-4-679216

IP: 89.8.xxx.xxx

2022-05-18 12:46:41 UTC

Stig Erik Sørheim

Styremedlem

På vegne av: Forut Solidaritetsaksjon For Utvikling

Serienummer: 9578-5993-4-2523079

IP: 195.1.xxx.xxx

2022-05-18 14:32:42 UTC

Nils Johan Svalastog Garnes

Styremedlem

På vegne av: Forut Solidaritetsaksjon For Utvikling

Serienummer: 9578-5993-4-3909469

IP: 62.92.xxx.xxx

2022-05-18 14:33:27 UTC

Sten Magne Berglund

Nestleder

På vegne av: Forut Solidaritetsaksjon For Utvikling

Serienummer: 9578-5994-4-468111

IP: 92.221.xxx.xxx

2022-05-19 08:07:15 UTC

Riise\Geir

Styremedlem

På vegne av: Forut Solidaritetsaksjon For Utvikling

Serienummer: 9578-5999-4-1143237

IP: 62.92.xxx.xxx

2022-05-20 11:15:51 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>